

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

آموزش کاربردی

نُه طرَح‌های توجیهی

گردشگری

(جهت اخذ مجوز فعالیت و تسهیلات)

مؤلفین:

مهندس مجید میربد

مهندس محمد رضا مهرجو

مهندس محمد حسینی

پارسا
انتشارات پارسا

سرشناسه	: میرید، مجید ۱۳۵۷ -
عنوان و نام پدیدآور	: آموزش کاربردی تهیه طرح‌های توجیهی گردشگری (جهت اخذ مجوز فعالیت و تسهیلات)/ مؤلفین مجید میرید، محمدرضا مهرجو، محمد حسینی.
مشخصات نشر	: تهران: پارسیا، ۱۳۹۲.
مشخصات ظاهری	: ۲۴۰ ص.: جدول، نمودار
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۷۰۱۰-۱۳-۶
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
موضوع	: گردشگری -- مدیریت
موضوع	: مدیریت طرح‌ها
موضوع	: گردشگری -- ایران -- اجازه‌نامه‌ها
شناسه اف	: مهرجو، محمدرضا، ۱۳۶۱ -
شناسه انجمن	: حسینی، محمد، ۱۳۵۶ -
رده بندی کنگره	: ۱۳۹۲ ۱۵۵/۱۱۸۷ G
رده بندی دی	: ۳۳۸/۴۷۹۱
شماره کتابشناختی	: ۳۳۸/۴۷۹۱

آموزش کاربردی تهیه طرح‌های توجیهی گردشگری

مؤلفین: مجید میرید - مهندس محمدرضا مهرجو - مهندس محمد حسینی

پارسیا

نسخه ۱۰۰۰

محمدرضا نصیرنیا

اول - ۱۳۹۲

۹۷۸-۶۰۰-۷۰۱۰-۱۳-۶

ناشر:

شمارگان:

صدیر تولید:

نوبت چاپ:

شابک:

پارسیا
انتشارات پارسیا

قیمت: ۱۲۰۰۰ تومان

نمایشگاه دائمی و مرکز فروش.

نواور: تهران - خ انقلاب، خ فخررازی، خ شهدای زاندارمری نرسیده به دانشگاه، ساختمان ایرانیان،

پلاک ۵۸، طبقه دوم، واحد ۶

تلفن: ۶۶۴۸۴۱۸۹ - ۰۹۱۲۳۰۷۶۷۴۸

فروشگاه ۱: تهران خ انقلاب، نیش خ ۱۲ فروردین پلاک ۱۳۱۰، کتابفروشی آلیاس تلفن: ۶۶۴۰۵۰۸۴ - ۶۶۹۵۵۸۷۸

فروشگاه ۲: تهران خ انقلاب، بین خ ۱۲ فروردین و اردیبهشت، پلاک ۱۳۱۲، کتابفروشی صائی تلفن: ۶۶۴۰۵۳۸۵ - ۶۶۳۰۹۹۳۴

فروشگاه ۳: تهران خ انقلاب، مقابل دانشگاه تهران، جنب بانک ملت، پلاک ۱۲۱۲، کتابفروشی گوتنبرگ تلفن: ۶۶۴۰۲۵۷۹ - ۶۶۴۱۳۹۹۸

فروشگاه ۴: اصفهان، م انقلاب، خ چهار باغ عباسی ابتدای خ سید علی خان، کتابفروشی مهرگارت تلفن: ۰۳۱۱۲۲۱۳۷۵۱

کلیه حقوق چاپ و نشر این کتاب مطابق با قانون حقوق مؤلفان و مصنفان مصوف سال ۱۳۴۸ برای ناشر محفوظ و منحصراً متعلق به نشر نواور می‌باشد. لذا هر گونه استفاده از کل یا قسمتی از این کتاب (از قبیل هر نوع چاپ، فتوکپی، اسکن، عکس برداری، نشر الکترونیکی، هر نوع انتشار به صورت اینترنتی، سی دی، دی وی دی، فیلم فایل صوتی یا تصویری و غیره بدون اجازه کتبی از نشر نواور ممنوع بوده و شرعاً حرام است و متخلفین تحت پیگرد قانونی قرار می‌گیرند.

فهرست مطالب

۱۱	پیشگفتار
۱۳	مقدمه
۱۵	فصل اول تعاریف و شیوه نگارش آن
۱۵	مفهوم طرح توجیه Feasibility Study
۱۵	توجیه فنی - توجیه مالی - جیب اقتصادی
۱۵	- توجیه فنی: ۱
۱۶	جدول خلاصه توجیه فنی
۱۶	خلاصه معرفی مجری طرح
۱۶	خلاصه رزومه مجری طرح
۱۶	خلاصه معرفی پروژه
۱۶	شناسنامه طرح
۱۶	برشماری تجهیزات و امکانات لازم برای اجرای پروژه
۱۶	مجوزهای قانونی لازم
۱۶	مشکلات و موانع فعلی
۱۶	رقبای پروژه در منطقه
۱۶	برشماری مخاطبان بالقوه پروژه
۱۶	برشماری جاذبه‌های دیگر منطقه برای گردشگران
۱۶	برآورد حداقل هزینه از کلیه امکانات
۱۶	پروژه به حسب واحد

متوسط درآمد مردم منطقه و جمعیت محدوده پروژه.....	۱۶
ارائه آمارسالانه از تعداد مسافرویا گردشگرانی که از شهر محل پروژه بازدید می کنند.....	۱۶
سرمایه گذارانی که تمایل به مشارکت در اجرا و بهره‌برداری دارند.....	۱۶
برآورد میزان ایجاد شغل مستقیم و غیر مستقیم.....	۱۶
برآورد حادثه خیزی منطقه مانند سابقه سیل؛ زلزله و.....	۱۶
مخاطرات بلقوه و بلفعل منطقه.....	۱۶
برآورد سایر مکانهای اقامتی و گردشگری منطقه.....	۱۶
برآورد میزان آشنایی منطقه برای گردشگران.....	۱۶
- توجیه مالی.....	۱۷
جدول اطلاعات عمومی پروژه.....	۱۷
اطلاعات عمومی پروژه.....	۱۷
جداول هزینه‌های ثابت پروژه.....	۱۷
توضیحاتی درباره جدول:.....	۱۹
جداول درآمد و عایدات پروژه.....	۲۰
منابع درآمدی.....	۲۰
نتیجه گیری:.....	۲۴
 فصل دوم / مجموعه قوانین و مقررات مناطق نمونه گردشگری سازمان میراث فرهنگی؛ صنایع دستی و گردشگری).....	۲۵
- ماده ۸ قانون تشکیل سازمان میراث فرهنگی و گردشگری.....	۲۵
سایر قوانین و مقررات مربوط به مناطق نمونه گردشگری.....	۲۹
قوانین مرتبط با تسهیلات بانکی داخلی و خارجی.....	۳۲
قانون برنامه چهارم توسعه:.....	۳۲
- قوانین مرتبط با معافیتها در عوارض، مالیاتها و گمرک.....	۳۳
قوانین مرتبط با سرمایه‌گذاری خارجی.....	۳۶
تعاریف.....	۳۶

۴۱	قوانین مرتبط با وزارت امور اقتصادی و دارایی
۴۲	روشها و ضوابط پذیرش
۴۴	نظام پذیرش
۴۵	مرکز خدمات سرمایه‌گذاری خارجی
۵۰	مقررات عمومی
۵۱	مراحل مختلف صدور موافقت‌نامه تأسیس
۵۱	مناطق نمونه گردشگری
۵۲	فرآیند تهیه وب مناطق نمونه گردشگری
۵۲	مناطق نمونه
۵۴	مدارک لازم جهت صدور اعطای موافقت‌نامه تأسیس
۵۵	ظاهر موافقت‌نامه
۵۶	قرارداد مناطق نمونه گردشگری
۵۹	مطالعات مناطق نمونه گردشگری
۶۰	مطالعات امکان‌سنجی
۶۰	مطالعات تهیه بسته‌های سرمایه‌گذاری
۶۱	مطالعات جامع
۶۱	مطالعات موضوعی و شهرهای نمونه گردشگری
۶۲	بررسی ظرفیت‌های گردشگری منطقه
۶۳	برنامه توسعه گردشگری منطقه
۶۴	ارزیابی کلی وضعیت اقتصادی و مالی طرح
۶۴	شیوه نگارش طرح جامع شهر نمونه گردشگری
۶۴	مقدمه همانند پاراگراف ذیل
۶۵	الف - طرح مسئله
۶۶	ب - هدف از انجام پژوهش
۶۷	ج - موقعیت فضایی و مکانی طرح
۶۷	د - ماهیت و مقیاس پروژه

۶۸	شرح خدمات مطالعات جامع شهر نمونه گردشگری شهیرزاد
۶۸	کلیات و طرح موضوع پروژه
۶۸	شناخت و بررسی وضع موجود
۷۳	تحلیل داده‌های پایه
۷۴	اهداف، سیاستها و راهبردهای کلان توسعه گردشگری
۷۵	ارائه طرح جامع گردشگری شهرستان
۷۵	نقشه‌ای گردشگری شهر
۷۵	ارائه چارچوب مدیریتی و هدایتی طرح جامع
۷۷	شرح خدمات بسته ترکیبی سرمایه‌گذاری
۷۷	مقدمه
۸۰	مطالعات جامع مناطق نمونه گردشگری
۸۰	تعاریف و معیارها:
۸۱	ارزیابی اثرات زیست محیطی طرح جامع منطقه نمونه گردشگری
۸۳	«طرح جامع مناطق نمونه گردشگری»:
۸۳	تعاریف و معیارها:
۸۴	شرح خدمات:
۹۶	اعتبارات مناطق نمونه گردشگری
۹۶	اعتبارات مناطق نمونه گردشگری
۹۶	اعتبارات جهت انجام مطالعات امکان‌سنجی:
۹۶	اعتبارات جهت ایجاد زیرساخت‌ها:
۹۶	توضیحات:
۹۷	نحوه نظارت و ارزیابی مناطق نمونه گردشگری
۹۷	نظارت و ارزیابی مناطق نمونه (نحوه نظارت و ارزیابی)
۹۷	نمونه فرم‌های ارزیابی و برآورد زیر ساخت و فرم‌های نظارتی
۹۸	وضعیت اعتبارات با تفکیک سال

۱۱۳	فصل سوم / خلاصه تحلیل و بررسی بازار و مخاطبین طرح
۱۱۳	۱- خلاصه اجرایی طرح:
۱۱۳	۲- معرفی و سوابق اجرایی مشابه کارفرمای پروژه:
۱۱۳	۳- چشم انداز:
۱۱۴	۴- صأموریت:
۱۱۴	۵- اهداف:
۱۱۴	۶- بیست و نه ها:
۱۱۴	۷- معرفی خدمات:
۱۱۵	۸- بررسی خدمات جایزین:
۱۱۵	۹- تحلیل صنعت - ماتر سرنق مشابه:
۱۱۵	۱۰- تحلیل صنعت خود:
۱۱۵	۱۱- تحلیل بازار:
۱۱۵	روندهای مهم در بازار:
۱۱۶	۱۲- تحلیل رقبا:
۱۱۶	۱۳- تدوین استراتژی‌ها:
۱۲۲	SWOT
۱۲۲	نقاط قوت S
۱۲۲	نقاط ضعف W
۱۲۲	فرصت‌ها O
۱۲۲	استراتژی‌های SO
۱۲۲	استراتژی‌های WO
۱۲۲	با بهره جستن از نقاط قوت در صدد بهره برداری از فرصت‌ها برآید.
۱۲۲	با بهره جستن از فرصت‌ها نقاط ضعف را از بین ببرد.
۱۲۲	تهدیدها T
۱۲۲	استراتژی‌های ST

۱۲۲	استراتژی‌های WT
۱۲۲	برای احتراز از تهدیدها از نقاط قوت استفاده کنید
۱۲۲	نقاط ضعف را کاهش دهید و از تهدیدها پرهیزید
۱۲۲	ماتریس SWOT
۱۲۲	استراتژی‌های WO
۱۲۲	استراتژی‌های ST
۱۲۲	استراتژی‌های WT
۱۲۳	نتیجه‌گیری و آنالیز SWOT
۱۲۳	۱۴- حقوق اقتصادی مناطق
۱۲۳	۱۶- استراتژی خروج (ریز)
۱۲۳	۱۷- تحلیل مالی:
۱۲۵	۱۸- تحلیل ریسک:
۱۲۵	تعریف ریسک:
۱۳۱	جمع‌بندی فصل:
۱۳۲	تحلیل بازار پروژه‌ها
۱۳۲	مکانیابی پروژه:
۱۳۳	فصل چهارم / مبانی قانونی و شیوه‌های جذب مشارکت شهر
	فصل پنجم / معرفی نرم افزار مالی و اقتصادی کامفار و کاربرد آن در حوزه مدیریت
۱۴۵	شهری - تحلیل مالی و اقتصادی مناطق گردشگری
۱۴۵	معرفی نرم‌افزار COMFAR
۱۴۷	ورود به نرم‌افزار - صفحه اصلی
۱۴۹	Clean Development Mechanism
۱۴۹	اهداف تحلیل مالی
۱۵۹	شاخه برنامه فروش: Sales programme

۱۶۲	منابع مالی: Source of finance
۱۶۲	سرمایه ریسک، سرمایه (آورده سهامداران) Equity, risk capital
۱۶۶	سرمایه درآمد (شرکتی) Income (corporate) tax
۱۶۸	گزارش‌گیری از نرم افزار Comfar
۱۷۰	۱ - ۱ - اعلام نتیجه بصورت جدول:
۱۷۱	جدول summary sheet
۱۷۲	نمایش جدول summary sheet
۱۷۶	فصل ششم / ارتباط طرح توجیهی و توسعه شهری و تعریف مناطق گردشگری
۱۷۶	۶ - ۱ - معرفی برخی پروژه‌های توسعه شهری:
۱۷۷	۶ - ۲ - مراحل تدوین برنامه راهبردی ۵ ساله شهرداری‌ها:
۱۷۹	۶ - ۳ - شناخت شرایط استراتژیک مدیریت شهری (شهرداری):
۱۸۷	۶ - ۴ - تعیین جهت برنامه‌ریزی و بلندپایه ۵ ساله استراتژیک شهرداری:
۱۸۷	تبیین استراتژی‌ها و راهبردهای برنامه ۵ ساله بر اساس محورهای استراتژیک
۱۸۷	فهرست پروژه‌هایی ضروری بر مبنای محورهای استراتژیک، اهداف میان مدت و کوتاه مدت
۱۸۷	تعریف و ارائه اهداف کلی پروژه‌ها
۱۸۸	تدوین برنامه عملیاتی (Programming)
۱۸۸	آینده نگری و پیش‌بینی درآمد شهرداری در برنامه ۵ ساله
۱۸۸	خلاصه گزارش بودجه شهرداری طی دوره پنج ساله
۱۸۸	تدوین شناسنامه مالی پروژه‌های شهرداری
۱۸۹	جمع‌بندی و نتیجه‌گیری: تهیه بسته نهایی طرح توجیهی و ارائه آن
۱۹۱	پیوست ۱ / طرح توجیهی نمونه
۱۹۲	الف) کلیات:

- ب) توجیه فنی پروژه ۱۹۲
- نتیجه‌گیری: ۲۰۷
- جداول مالی پروژه: ۲۲۸
- جمع‌بندی و نتیجه‌گیری: ۲۲۹
- پیوست / منطقه نمونه گردشگری: سدکوثر (نومل) ۲۳۱
- کلیات: ۲۳۲
- ۱ - مشخصات منطقه: ۲۳۴
- ۲ - زیرساخت‌های مورد نیاز و ورودی منطقه: ۲۳۵
- عکس‌هایی از منطقه نمونه گردشگری سدکوثر (نومل) در شهرستان گرگان ۲۳۹
- منابع ۲۴۰

پیشگفتار

دردنیای کنونی که عصر تکنولوژی و پیشرفت روزافزون فناوری اطلاعات است، سرعت دانش بشری روز بروز در عرصه های مختلف در حال افزایش است، و داشتن تفکر تک بعدی در حل مسائل فنی در سیستم ها و دانش مربوط به رشته های مهندسی دیگر کار نیست. بلکه باید چند بعدی عالی را هم زمان و به موازات یکدیگر ترکیب و تلفیق کرد، فرضیه ها و برایندها از آن ها باید آزمایش گذاشت و با بررسی و مقایسه آن ها یک نتیجه گیری موثر و کارا گرفت که خود حاکی از اثبات علمی این نتایج در جامعه ی صنعت گردشگری می باشد. بدین ترتیب در این کتاب با ترتیب و تلفیق مباحث مهم مهندسی صنایع یعنی اقتصاد مهندسی، مدیریت مالی و مدیریت استراتژیک که در بسیاری از کشورهای قراز اول و بزرگ در دنیا مطرح است، میخواهیم تأثیر مفید تلفیق معیار مورد اشاره را در فرایند مدیریت صنعت گردشگری به منحنه ظهور و اثبات برسانیم، که این مهم می تواند بعنوان یک مدل نوینی برای مدیران پروژه های صنعت توریسم کارا و اثر بخش باشد.

از نقطه نظر دامنه کاربرد و محدوده کاربرد صنعت توریسم، زمینه ها و رویکردهای مترادف با راهبرد جذب توریسم، تحت عنوان رویکرد اجرایی تحول گرا در صنعت گردشگری مطرح شده است که البته در بسیاری از مراجع یا مطالعات و از اول در صنعت توریسم این مطالب مورد کم توجهی واقع شده است، در صورتی که در بسیاری از کشورها از این صنعت به عنوان یک فرصت در جهت رشد و تقویت اقتصاد و ارزش افزوده ملی بهره برداری بیشتری انجام می گیرد.

وظیفه اصلی مدیریت صنعت توریسم، تعادل بین هزینه، که در کیفیت در خدمات رسانی ناشی از ایجاد و پیاده سازی سیستم های نوین مدیریت توریسم است. پرسش مهمی که در این رابطه مطرح می شود این است که از نقطه نظر دیدگاه اقتصادی، نیازها و مطلوبیت های گردشگر، از اهمیت ویژه ای برخوردار است و در نتیجه ارزش افزوده مطلوب تنها زمانی حاصل می شود که گردشگر راضی باشد. البته باید در این رابطه به توریست به عنوان مفهوم عام آن توجه داشت و منظور از گردشگر، صرفاً دریافت کننده خدمات نیست. در بالا توضیحات مختصری از صنعت توریسم و نحوه ی عملکرد آن تا حدودی ذکر گردید، حال توضیحات مختصری در مورد مدیریت هزینه و نحوه عملکرد آن خواهیم داشت تا بیشتر بتوانیم این مقوله مهم را شناسایی و ارزیابی کنیم.

مدیریت هزینه پروژه، شامل فرایندهای مرتبط با برآورد، بودجه‌بندی و کنترل هزینه‌ها است تا پروژه بتواند با بودجه مصوب، تکمیل شود.

نمای کلی فرایندهای مدیریت هزینه پروژه شامل موارد ذیل است:

برآورد هزینه‌ها: فرآیند توسعه یک تقریب از منابع مالی مورد نیاز جهت تکمیل فعالیت‌های پروژه است.

تعیین بودجه: فرآیند تجميع هزینه‌های برآوردی فعالیت‌های منفرد یا بسته‌های کاری جهت تثبیت خط مبنای مصوب هزینه است.

کنترل هزینه‌ها: فرآیند نظارت بر وضعیت پروژه جهت بروزرسانی بودجه پروژه و مدیریت تغییرات در خط مبنای هزینه است.

مقدمه

امروزه از صنعت گردشگری به عنوان پولساز ترین صنعت جهان (که به جرات می‌توان گفت درآمد آن از صنعت خودروسازی و نفت هم بیشتر است) نام برده می‌شود. در این میان ایران دارای ظرفیت گردشگری بالایی می‌باشد که با وجود تلاشهای صورت گرفته در توسعه گردشگری هنوز چنان که باید نتایج مطلوبی حاصل نشده است.

ابعاد گسترده صنعت گردشگری را از نظر تولید، اشتغال و ایجاد درآمد درک کرده اند و از چند دهه پیش به شدت به توسعه این صنعت پرداخته اند. کشور جمهوری اسلامی ایران از جمله کشورهایی است که به علت داشتن پتانسیل شدت به توسعه این صنعت پرداخته اند داشتن پتانسیل های طبیعی، تاریخی و فرهنگی، همواره مورد توجه گردشگران نقاط مختلف دنیا قرار داشته است که این عامل شرایط مساعدی را برای بهره‌برداری و توسعه زیرساخت‌های گردشگری فراهم می‌سازد. با توجه به اهداف و سیاست‌های دولت در سند چشم‌انداز کشور که در آن سالانه به ورود 20 میلیون گردشگر خارجی و ایجاد در آمد ارزی بالغ بر 25 میلیارد دلار تاکید شده است، ایجاد زیر ساخت‌های گردشگری است که در پیی به این مهم از واقعیتهای اجتناب ناپذیر است. براساس ماده 8 قانون تشکیل سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری جهت جلب سرمایه گذاران داخلی و مناطق مستعد کشور و قطب‌های گردشگری با تاکید بر مناطق کمتر توسعه یافته به متقاضی بخش غیردولتی اجازه تاسیس مناطق نمونه گردشگری را بدهد. منطقه نمونه گردشگری، مناطقی را در بر می‌گیرد که در جوار جاذبه‌های تاریخی، فرهنگی، مذهبی، طبیعی و گردشگری کشور به منظور ارائه خدمات به گردشگران توسط بخش غیر دولتی براساس ماده 8 و آیین نامه مناطق نمونه گردشگری، تاسیس و اداره می‌شوند.

با توجه به نقش و اهمیت مناطق نمونه گردشگری در رونق گردشگری کشور و به ویژه جذب مشارکت‌های خصوصی و غیر دولتی در این فرایند، حرکت گسترده‌ای توسط دولت نهم برای مصوب نمودن مناطق دارای قابلیت به عمل آمد و تا کنون ۱۱۶ منطقه نمونه در استانهای کشور به تصویب رسیده است.

با توجه به حجم گسترده این مناطق و ضرورت اطلاع‌رسانی در خصوص نحوه مطالعات) اسکان سنجی، جامع و تفصیلی (نحوه انعقاد قرارداد و صدور صوافقنامه اصولی و سایر فرایند های اجرای مناطق نمونه گردشگری تا مرحله بهره‌برداری، این دفتر را بر آن داشت تا به تهیه کتابچه راهنمای فرایند تصویب، واگذاری و اجرای مناطق نمونه بپردازد.

یکی از نکات مهم در جذب گردشگر این است که تورسیم دارای اهداف بلند مدت و پایدار در جوامع مقصد است و به همین دلیل اهدافی چون ایجاد اشتغال برای مردم و جوامع

محلی و مقصدهای گردشگری پذیر بوده است.

بر اساس یک ضرب المثل ایتالیایی: توریسم مانند آتش است! می‌توانید با آن غذای لذیذ درست کنید یا آن را به خاکستری سیاه تبدیل کنید!

صنعت گردشگری اگر همراه با پشتوانه فکر و درایت نباشد و قبل از انجام برآورد صحیح صورت نگیرد دارای پیامدهای منفی خواهد بود. به همین دلیل باید با درک شرایط و مدیریت صحیح همراه با برآورد مناسب جنبه‌های مثبت آن را تقویت نمود.

امروز در جوامع محلی توریسم نقش گسترده‌ای دارد و باعث ایجاد بسترهای مختلف در زمینه‌های گوناگون و فرهنگی می‌شود. افراد مختلف با فرهنگ‌های متفاوت ارزشها اداب و رسوم و سبک‌های متفاوت به بازدید فرهنگ‌های یکدیگر می‌روند و اینگونه تبادل فرهنگی اتفاق می‌افتد.

از دیدگاه مارچل پانز کارشناس ارشد سازمان جهانی جهانگردی: ایران تابلویی از فرهنگ‌های متفاوت است و می‌توان با شناخت کامل و گشودن درهای گردشگری تفاوت فرهنگی را حتی تبدیل به اشتیاق جهانی کرد.

مهمترین نقش در صنعت گردشگری مدیریت دارا می‌باشد و مدیریت صحیح نیازمند سه فاکتور اساسی در راه انجام این مهم است که عبارتند از: ۱- آموزش صحیح ۲- شناخت کامل ۳- برآورد مناسب در میان این سه مورد نکته آخر یعنی برآورد مناسب از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است که همان بررسی زمینه‌ها جهت ایجاد توریسم پایدار است.

واقعیت این است که برای دستیابی به این مهم یعنی صنعت گردشگری پولساز در ابتدا باید نگاه‌ها تغییر کرده و مدیریت به سمت علمی‌تر شدن اقدام قدم بردارد که در این راه نیاز به برآورد صحیح و داشتن طرح مناسب از اساسی‌ترین گام‌ها می‌باشد.

لذا با استفاده از تجارت و مطالعاتی که در این زمینه اقدام کرده و همچنین پروژه‌هایی که در این خصوص محقق گردیده است؛ گردآورندگان این مجلد با آشنایی گامی نو دریاور نمودن این ظرفیت بلقوه در کشور برداشته شود و با رویکرد علمی و اجرایی فواید بسیاری برای خوانندگان معرفی گردد.

در پایان از راهنمایی‌های بی دریغ جناب آقای دکتر عبدالعزیز راد درویش که در تهیه این مجلد ما را یاری نمودند کمال تشکر و سپاس را داریم.

شرکت مشاوره مهندسی طراحان بهینه

www.tarahnanbehine.com

مهندس مجید میربد

مهندس محمد رضا مهرجو

مهندس سید محمد حسینی